

ZLATA TRSNA RUMENICA – NOVA GROŽNJA SLOVENSKEMU VINOGRADNIŠTVU

TEHNOLOŠKA NAVODILA ZA ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

Ker živi ameriški škržatek samo na trti in razvije le en rod na leto, je tudi njegovo zatiranje tehnološko razmeroma enostavno in tudi učinkovito. Zatreti ga je potrebno, preden je možen prenos bolezni z okuženih na neokužene trse, se pravi predvsem v razvojnem stadiju ličinke in nimfe.

Tretiranje zoper odrasle oblike je namenjeno osebkom, ki naknadno priletijo v vinograd ali trsnico. Ukrep je potrebno izvajati v vseh matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah ter v okuženih vinogradih in njihovi okolici na razmejenem območju, kjer je ugotovljena navzočnost zlate trsne rumenice. Navzočnost odrasle oblike ameriškega škržatka v vinogradu ugotavljamo z rumenimi lepljivimi pastmi (Rebel, Terminator, ipd.). Te izobesimo v vinograd prve dni julija, preden vzletijo prvi odrasli osebki. Ulov ameriškega škržatka kontroliramo (po možnosti tedensko) do konca avgusta, zlasti pa v obdobju do začetka avgusta, ko je še čas za njegovo zatiranje. Vabe menjavamo vsakih 14 dni, ker se sicer njihova učinkovitost zmanjša. Število vab je odvisno od velikosti vinograda. V vinogradih, manjših od 2 hektarov, izobesimo vsaj tri takšne vabe na različna mesta. V večjih vinogradih je priporočljivo izobesiti vsaj eno vabo na vsak hektar vinograda. Ameriški škržatek meri od 4,8-5,5 mm. Kdor ameriškega škržatka ne pozna ali ga ne pozna dovolj dobro, pošlje ali odnese lepljive plošče na **Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica**, v potrditev navzočnosti vrste. Zaradi lažjega rokovanja z lepljivimi ploščami te pred pošiljanjem (najbolje že kar na mestu takoj ob zamenjavi) z obeh strani prekrijemo s tanko prozorno kuhinjsko folijo.

FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA:

Pripravki, ki so registrirani za vinsko trto in delujejo tudi zoper ameriškega škržatka, so:

- indoksakarb (Steward)**
- klorpirifos (Pyrinex 25 CS)
- klorpirifos-metil (Reldan 22 EC)*
- deltametrin (DECIS 2,5 EC)
- piretrin (Kenyatox verde)** – predvsem za ekološko pridelavo

*Uporabljamo ga lahko le 1krat v sezoni

**Uporabljamo ga lahko le 2 krat v sezoni

ROKI ZATIRANJA AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA:

V **proizvodnih vinogradih** na okuženem oziroma razmejenem območju:

1. 2 do 4 tedne po začetku izleganja ličink (Primorska: sredi junija) proti ličinkam in nimfam ameriškega škržatka;
2. sočasno z zatiranjem 2. rodu grozdnih sukačev (Primorska: začetek julija) proti nimfam in prvim odraslim škržatom.

V **matičnih vinogradih** in **matičnjakih** je potrebno izvesti 3 tretiranja in sicer:

1. sredi junija (ko je vinska trta povsem odcvetela) proti ličinkam in nimfam ameriškega škržatka;
2. v začetku julija proti nimfam ameriškega škržatka; to je tudi čas zatiranja 2. rodu grozdnih sukačev;
3. konec julija proti odraslim oblikam ameriškega škržatka.

V **trsnicah** se izvede tri tretiranja z namenskim insekticidi in sicer:

1. konec junija ali v začetku julija proti ličinkam in nimfam ameriškega škržatka;
2. v drugi polovici julija proti nimfam in odraslim oblikam ameriškega škržatka;
3. v začetku avgusta proti morebitnim odraslim oblikam ameriškega škržatka, ki priletavajo v trsnico iz vinogradov v okolici.

Natančnejše roke zatiranja napove lokalna opazovalna – napovedovalna služba za varstvo rastlin. Če ni drugače navedeno, se pripravki uporabljajo v odmerkih, kot so navedeni za zatiranje grozdnih sukačev.

Pred tretiranjem s sredstvi, ki so strupena za čebele, je potrebno odstraniti cvetočo podrast in izvesti druge preventivne ukrepe za varstvo čebel.

Ste opazili nedavni pojav znamenj trsnih rumenic v svojem vinogradu? Vam take trte slabo rodijo in propadajo? Pokličite nas in skupaj bomo ugotovili vzrok težav in poiskali rešitev. Dežurna številka je 041-354-405.

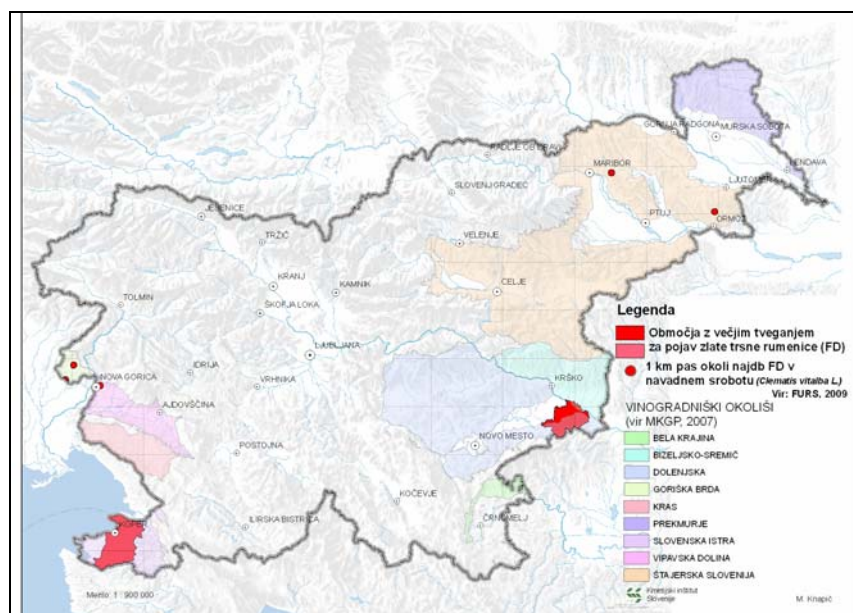
REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
FITOSANITARNA UPRAVA RS

www.furs.si, e: furs.mkgp@gov.si
Einspielerjeva ulica 6, 1000 Ljubljana
T: 059 152 930, f: 059 152 959

Prvi izbruh zlate trsne rumenice v Sloveniji (Straža, 2009): rumenenje in zvijanje listov, propadanje grozdčev in celih trt. Okužbo v vinogradu širi ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus* Ball; Insecta, Homoptera, Cicadellidae)

Ameriški škržatek je nearktična vrsta in je bil v Sloveniji do nedavnega razširjen samo v vinorodni deželi Primorska (Seljak, 1987). V Evropo se je zanesla z uvoženo ameriško trto v Francijo okoli 1955. leta, od tam pa se širi proti zahodu do Portugalske in na vzhod do Črnega morja. V letu 2003 je bila prvič najdena tudi v vinorodni deželi Podravje (Maribor, Sebeborci). S sistematičnim spremljanjem te vrste po letu 2003 pa je ugotovljeno, da se vrsta postopno širi tudi v subpanonskih območjih Slovenije ter sosednjih držav: Hrvaško, Madžarsko in Avstrijo. V Sloveniji je po letu 2006 navzoča v vseh vinorodnih deželah (Seljak in Orešek, 2007), zato se je nevarnost prenosa FD z morebitno okuženih trt močno povečala.

Karantensko zlato trsno rumenico zatiramo z odstranjevanem okuženih trt in srobota ter škropljenjem ameriškega škržatka.

OGROŽENE SO VSE VINORODNE DEŽELE !

Navadni srobot (*Clematis vitalba*), okužen s fitoplazmo Grapevine flavescence dorée (foto: Gabrijel Seljak). Okužbo s srobotom v vinograd lahko prenese škržatek *Dictyophara europaea*.

Ste opazili nedavni pojav znamenj trsnih rumenic v svojem vinogradu? Vam take trte slabo rodijo in propadajo? Pokličite nas in skupaj bomo ugotovili vzrok težav in poiskali rešitev. Dežurna številka je 041-354-405.